

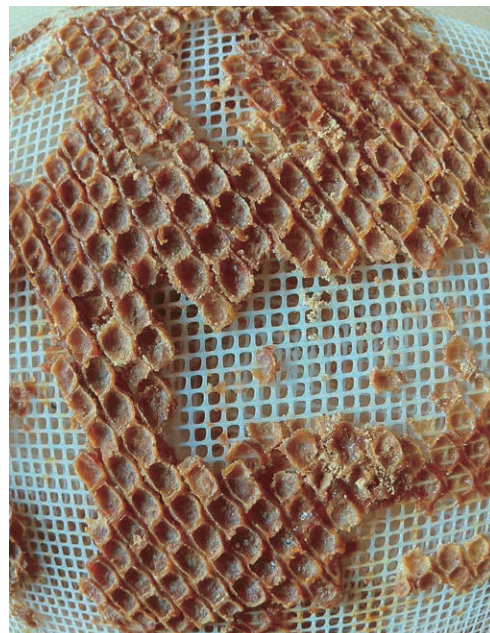
Čebelarjeva opravila v juliju in avgustu

Tomaž Granda (tomaz_granda@hotmail.com)

Foto: Simon Golob

Grbasta zalega

Propolis na mrežici

Foto: Tomaž Samec

Julij in avgust sta na mojem območju prva meseca, kjer ni več prisotne stalne paše. V gričevnatem pasu, na katerem čebelarim, ni prisotnih sklenjenih sestojev iglavcev, ki bi omogočali izločanje mane uši, ki srkajo drevesni sok. Tako se nova sezona začne po zadnjem točenju, čebelarjeva opravila poleti in jeseni pa lahko odločilno vplivajo na stanje družin spomladi naslednje leto in posledično na donose.

V mesecu juniju ali juliju iztočim zadnji lipovokostanjev med. Ker skoraj vsako leto pred začetkom zadnje paše menjujem matice, imam po točenju na skrbi tudi to. Načeloma mi je dovolj dober kazalnik pojav enodnevnih zalege. Pri tem sem pozoren na morebiten pojav trotovske matice, ki je hitro viden z jasnimi znaki (neenakomerno razporejena grbasta zalega, velika količina celic, ki ima več jajčec v isti satni celici). Menjavo trotovske matice začnem z njeno odstranitvijo. Nato pregledam vse sate ter ometem čebele iz tistih, ki so zaleženi, saj jih odstranim iz panja. V roku nekaj (1 ali 2) dni dodam novo matico ali matičnik, kupljen pri vzrejevalcu.

Če opazim trotovske družino, kjer zaradi daljše odsotnosti matice zalegajo čebele trotovske, vse sate s čebelami zložim na kozico ter od znotraj pometem glavnino čebele iz panja. Nato v ta izpraznjeni panj naselim katero izmed močnih rezervnih družin ter odprem žrelo. Nato vsaj kakšnih deset metrov od

čebelnjaka ometem sate trotovske družine. V rezervno družino, ki smo jo preselili v panj, se trotovske čebele ne bodo vrnile. Druge čebele pa se bodo vrnile ali si izprosile mesto v kakšni drugi družini.

V družinah, kjer posebnosti ni in mlade matice zalegajo, jih označim z barvo, ki je za to leto določena (letošnje leto zelena). Matice označujem z označevalno cevjo z batkom, ki omogoča rahel stisk matice ob plastično mrežo, skozi katero lahko matico pobarvam, s flomastrom po hrbtni strani oprsja. Po zadnjem točenju je treba tudi urediti postavitve satov, na katerih bodo čebele prezimovale. Sam sate s cvetnim prahom postavim na skrajne robove plodišča, druge sate v plodišču pa dopolnim z mladimi, nekajkrat zaleženimi in lepo zgrajenimi sati. Po zadnjem točenju si lahko privoščim večjo izločitev starih in slabo zgrajenih satov. Nato se posvetim pridelavi propolisa. Propolis, ki ga čebele nabirajo in predelajo iz smol nekaterih listavcev, predstavlja za čebele izdelavo, s katero izdelajo majhne špranje. Tako lahko opazimo propolis ob mrežastih okencih panja, ob matični rešetki ipd. Ta propolis je star, morda izpostavljen predhodnim sredstvom za zatiranje varoj, zato je neuporaben, lahko celo oporečen (posledica zdravljenja). Tak propolis je tudi precej črn kot posledica starosti in je že potencialno izgubil nekatere blagodejne lastnosti. Zato sam pridelujem propolis izključno na namenskih

mrežah, mreže na 2–3 tedne menjujem, odvisno od tega, kako so zadelane s propolisom. Mreže vstavljam na vrh nakladnih panjev ali opsijsko nad prvo polovico plodiščne naklade in na notranjo stran plodiščnega okenca AŽ-panjev. Nato jih zamenjam s praznimi, medtem ko polne shranim v zamrzovalniku. Zamrznjeni propolis je bolj lomljiv in je zato obdelava občutno lažja. Zamrznjene mreže vsako posebej prenesem nad velik čist pladenj, kjer drgnem en del mreže ob drug del. Na ta način se propolis lomi in odpada z nje. Med tem postopkom uporabljam tudi zaščitne rokavice zaradi higiene, pa tudi barva propolisa se lahko prenese na roke in je težko odstranljiva. Prav tako lahko koža ob dolgotrajnem stiku s propolisom postane občutljiva in povzroči celo kratkotrajni dermatitis. Takoj ko opazim, da se propolis na mrežah sprijema, mreže ponovno prestavim v zamrzovalnik in delo nadaljujem, ko je propolis ponovno zamrznjen. Propolis dodajam medu, iz njega izdelujem alkoholne, vodne, oljne raztopine ipd. Tinkture iz svežega propolisa so bolj svetlo rjavih tonov, kar nakazuje na to, da je propolis svež, saj s staranjem potemni.

Poletje je tudi čas, ko je treba obnoviti odvzete zaloge hrane čebelji družini. Sam uporabljam hranjenje s klasičnimi pitalniki, razen v letih, kadar sem zelo zaseden ali bolj dopustniško razpoložen. Takrat uporabljam vedra, ki jih nastavim nad plodišče, čebele pa nato kapilarno jemljejo sladkorno raztopino. Takšna

vedra lahko napolnimo z večjo količino raztopine, ki jo čebele odvezajo dlje časa, vendar do ropa ne pride, saj kapilarni način odvzema zmanjšuje možnost ropa. Vedra morajo biti hermetično zaprta, premer luknjic pa je približno 1,5 mm. Sam uporabljam sladkorno raztopino v razmerju 3 : 2 (3 deli sladkorja, 2 dela vode). Če hranim čebele s klasičnimi pitalniki, se obvezno držim načela, da jih hranim samo ob večerih ali daljšem deževnem obdobju. V nasprotnem primeru je rop skoraj neizogiben. Ukrep, ki preprečuje pojav ropanja, je tudi oženje žrela.

Po zadnjem točenju je prav tako treba začeti zatiranje varoj, pri čemer se posvetujem z lokalnim veterinarjem. Sam jih zatiram s sredstvi na osnovi organskih kislin. Za zatiranje uporabljam mravljinčno kislino in hlapilnike Medja in Nassenheider. Pri delu z MK je obvezna uporaba zaščitnih rokavic in zaščitnih očal. Hlapilnik je pritrjen na 20 mm debelo leseno desko, ki poveča razdaljo med hlapilnikom in prvo zalego. Tako v primeru bolj vročih dni, kadar kislina hlapi hitreje, ne prihaja do propadanja zalege. Naj poudarim, da nikakor ne zdravim čebel v času pobiranja propolisa.

Označevalna cev z batkom

Foto: Čebelarstvo Rihar - Kočjan

Hapilnik mravljinčne kisline

Foto: Tomaž Granda